

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
Кафедра хірургії №3

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Терапія та реабілітація»
«28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

**ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ ТРАВМАХ,
ПОЛІТРАВМАХ**

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Терапія та реабілітація», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 30.10.2024р. №1549)

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Спеціалізація	227.02 Ерготерапія
освітня кваліфікація	магістр терапії та реабілітації за спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
професійна кваліфікація	Ерготерапевт
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення	I курс, 2 семестр
навчальної дисципліни	

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної
та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024р № 6

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри хірургії №3
Протокол від 27 листопада 2024р № 5

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладачів, науковий ступінь, учене звання	Страшко Євген Юрійович, к. мед. н., доцент, Кононенко Сергій Володимирович – доктор філософії, доцент.
Профайл викладачів	ye.strashko@pdmu.edu.ua
Контактний телефон	(0532) 59-42-70 Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
E-mail:	ye.strashko@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/ https://surgery-three.pdmu.edu.ua

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3/90, із них:

Лекції (год.) – 10

Практичні (год.) – 20

Самостійна робота (год.) – 60

Вид контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК).

Політика навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах» визначається політикою Університету та кафедр щодо організації освітнього процесу. При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti> та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрами створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях університету, які оснащені мультимедійними проекторами; практичні заняття проходять на базах:

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

КНП «1-А міська клінічна лікарня ПМР»;

ТОВ «ОРТОПЕД», що дає змогу долучитися на практиці до майбутньої професійної діяльності.

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- відповідати правилам дрес-коду учасників освітнього процесу;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон під час занять;
- не залишати заняття без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань

Для успішного засвоєння дисципліни необхідно систематично готуватися до практичних занять, виконувати практичні завдання, опрацьовувати теми, що рекомендовані для самостійного вивчення, брати активну участь в обговоренні теми заняття в аудиторії. Ми цінуємо старанність, активність, швидкість та креативність мислення, наполегливість в навчанні.

Викладання освітньої компоненти в умовах військового стану, може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформи Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYlrDfmipiyhkfZmkmbVKRR7Pdjrjvh.pdf і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;
- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);
- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою визнаються результати, отримані шляхом неформальної освіти. Процедура визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті: https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrjdjrewYFvL.pdf. Кафедра

рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами:
<http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>;
<https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Опис навчальної дисципліни

Опанування дисципліною «Ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах» є важливим моментом для майбутньої професійної лікарської діяльності, оскільки дозволяє визначати етіологічні та патогенетичні фактори травматичних ушкоджень, класифікувати та аналізувати типову клінічну картину, скласти план обстеження та аналізувати дані додаткових обстежень, проводити диференціальну діагностику та ставити попередній діагноз, набуті знань про вплив ерготерапевтичних методів і заходів на стан опорно-рухового апарату при ушкодженнях, вміння оцінювати ефективність їх застосування, здійснювати прогноз, заповнювати необхідну документацію, демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: Дисципліна «Ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах» базується на результатах навчання, досягнутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» або суміжними спеціальностями. Вона спирається на знання з дисциплін: «Етика та комунікація у професійній діяльності», «Детермінанти та промоція здоров'я», «Комунікативні стратегії англійської мови», «Правове та антикорупційне забезпечення професійної діяльності», «Менеджмент та лідерство в терапії та реабілітації. Управління цифровими трансформаціями».

Постреквізити: Вивчення дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах» забезпечує послідовність і взаємозв'язок із дисциплінами магістерської програми: «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах. Ерготерапевтичні програми для військовослужбовців і ветеранів війни», «Універсальний дизайн та інклюзивне середовище», «Тактична медицина», «Ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії», «Ерготерапевтичний менеджмент у геронтології та геріатрії», «Філософія науки та сучасні методи організації наукового дослідження», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент у педіатрії», «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці», «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній

патології», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології».

Мета та завдання навчальної дисципліни:

метою вивчення навчальної дисципліни є формування цілісної системи знань про принципи організації та координації ерготерапевтичної допомоги пацієнтам з травмами та захворюваннями опорно-рухового апарату, розвиток здатності здійснювати комплексне клініко-функціональне оцінювання, клінічно обґрунтовувати пріоритети втручання з урахуванням мультиморбідності, когнітивних і сенсорних порушень, а також опанування практичних умінь планувати, реалізовувати й моніторувати індивідуалізовані програми ерготерапії та забезпечувати безперервність супроводу з метою підтримки автономії, безпеки, участі та якості життя.

основними завданнями вивчення дисципліни є:

- викласти теоретичні основи та методологічні особливості ерготерапевтичного менеджменту при травмах опорно-рухового апарату та політравмах;
- сформуванню уявлення про сучасний стан травматизму у світі;
- визначити показання та протипоказання до застосування різних методів ерготерапії;
- опанувати практичні навички з ерготерапевтичних методів при травмах опорно-рухового апарату та політравмах;
- активізувати самостійну пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

здатність розв'язувати автономно та у міжпрофесійному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з функціонуванням та обмеженнями життєдіяльності окремих осіб, груп та популяцій, зокрема порушеннями заняттєвої активності, заняттєвої участі та ефективною взаємодією осіб, груп та популяцій з середовищем їх життєдіяльності; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у ерготерапії.

загальні:

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 07. Здатність працювати автономно.

ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні:

СК 01. Здатність застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, популяризувати здоровий спосіб життя для окремих осіб, груп, популяцій та спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

СК 02. Здатність оцінювати і визначати вплив особистих факторів, функцій і структур організму, факторів середовища на заняттєву активність і участь окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 03. Здатність ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, критичний аналіз та рефлексивне мислення для планування, організації та реалізації процесу ерготерапії окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 04. Здатність ефективно застосовувати науково-обґрунтовані підходи та методи планування і реалізації клієнто-орієнтованих та заняттєво-орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

СК 05. Здатність вибирати або виготовляти на основі оцінювання, налаштовувати та навчати пацієнта/клієнта користуватися допоміжними засобами реабілітації для покращення заняттєвої участі, функціональної мобільності та пересування у громаді.

СК 06. Здатність оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище життєдіяльності окремих осіб, груп, організацій, популяцій та спільнот на засадах ергономічного та універсального дизайну.

СК 07. Здатність застосовувати поглиблені знання та критичне розуміння наукового процесу, застосовувати етичні принципи, усталені та новітні дослідницькі методології та парадигми для систематичного збору, критичного оцінювання, звітування та інтеграції даних наукових досліджень у практичну діяльність.

СК 12. Здатність ефективно та своєчасно документувати надання ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги, на різних

етапах надання реабілітаційної допомоги як у закладах охорони здоров'я, так і закладах освіти, соціальної політики та соціального захисту.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 01. Застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її фізичним, психічним і соціальним здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, сприяти популяризації здорового способу життя для окремих осіб, груп, популяцій і спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

ПРН 02. Здійснювати клієнтоорієнтоване оцінювання заняттєвих потреб окремих осіб, груп, популяцій і спільнот та визначати доцільність, інтенсивність та обсяг рекомендованих заходів ерготерапії.

ПРН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального, політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь окремих осіб, груп, популяцій і спільнот.

ПРН 04. Ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, рефлексивне мислення та критичний аналіз моделей (occupational therapy models) та рамок практики ерготерапії (frames of reference of occupational therapy), заснованих на доказах, для вибору оптимальних стратегій оцінювання, планування, реалізації та оцінки результатів ерготерапії.

ПРН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем.

ПРН 06. Розробляти, проводити та коригувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного оцінювання та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження або завершення реабілітації.

ПРН 07. Застосовувати науково-обґрунтовані підходи у виборі методів, стратегій та інструментів для реалізації заняттєво орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

ПРН 08. Враховувати засади заняттєвої та соціальної справедливості для планування процесу ерготерапії у широких, спеціалізованих та нових

сферах практичної діяльності з метою вирішення комплексних заняттєвих проблем окремих осіб, груп та популяцій.

ПРН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначати, налаштовувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 10. Навчати безпечному та ефективному користуванню допоміжними засобами реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання та праці окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення функціональної незалежності окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

ПРН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

ПРН 13. Застосовувати усталені та новітні дослідницькі методи для планування, проведення аналізу та звітування про результати наукових досліджень у сфері ерготерапії з урахуванням актуальних суспільних та професійних викликів, етичних стандартів, відповідальності за розповсюдження та трансляцію наукових знань у різних контекстах професійної практичної діяльності.

ПРН 16. Знати межі професійної компетентності ерготерапевта, сфери практичної діяльності фахівців інших спеціальностей, оцінювати потребу та знати механізми скерування клієнтів/пацієнтів до фахівців інших спеціальностей.

ПРН 17. Визначати, аналізувати та оцінювати вплив контекстуальних чинників, регуляторних документів, соціоекономічних, політичних, географічних та демографічних факторів, динаміки міжособистісної командної взаємодії на процес надання реабілітаційних послуг.

ПРН 19. Застосовувати поглиблене розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності, реабілітаційних маршрутів для вирішення заняттєвих проблем окремих осіб, груп чи популяцій.

ПРН 20. Брати на себе відповідальність за визначення та ефективно вирішення складних етичних дилем, демонструвати доброчесність і відповідальність, сприяти створенню антикорупційного середовища, пропагувати стандарти доброчесності, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції, відстоювати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

ПРН 21. Здатність пропагувати цінності та філософію ерготерапії, відстоювати інтереси професії, передавати інформацію стосовно процесу ерготерапії, пояснювати сенс та внесок ерготерапії та науки про заняттєву активність в загальне благополуччя та добробут суспільства.

ПРН 22. Ефективно і вчасно документувати процес і результати різних форм ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги у різних сферах професійної діяльності ерготерапевта та у спосіб, зрозумілий для клієнтів/пацієнтів, представників сфери охорони здоров'я, освіти, соціальної політики, соціального захисту та інших стейкхолдерів.

ПРН 28. Надавати послуги у сфері ерготерапії окремим категоріям населення незалежно від політичних, релігійних, гендерних та інших переконань, етнічного, соціального та національного походження.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- анатомо-фізіологічні, вікові особливості опорно-рухового апарату здорової та хворої людини;
- сучасну класифікацію, етіологію і патогенез ушкоджень опорно-рухового апарату;
- клінічні прояви порушень з боку опорно-рухового апарату;
- особливості проведення обстеження, тестування, визначення функціонального стану, фізичного розвитку, рухових порушень у хворих з травмами опорно-рухового апарату;
- особливості формування та впровадження програми ерготерапії або програми реабілітації у хворих з травмою опорно-рухового апарату, політравмою;

- основний комплекс заходів та рекомендацій, особливості організації реабілітаційної допомоги хворим з травмою опорно-рухового апарату, політравмою;

- показання та протипоказання до проведення ерготерапії для хворих з травмою опорно-рухового апарату, політравмою;

- методологічні та практичні засади застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ), Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП) та Міжнародної класифікації хвороб (МКХ).

- засоби комплексної профілактики ушкоджень опорно-рухового апарату;

- принципи командної роботи.

вміти:

- формувати реабілітаційний діагноз на основі Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ), Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ-ДП) та Міжнародної класифікації хвороб (МКХ);

- формувати план реабілітації хворих з урахуванням їх функціонального стану та ступеня тяжкості захворювання, визначати очікуваний результат впливу ерготерапії, формувати реабілітаційний прогноз, вести відповідну документацію;

- підбирати необхідні шкали, опитувальники, спеціальні методи оцінювання для визначення фізичного та психологічного стану людини;

- оптимально підбирати та застосовувати засоби та форми фізичної реабілітації у процесі ерготерапії хворих;

- методи спостереження для оцінки ефективності ерготерапії;

- проводити процедури з фізичної реабілітації на людях з особливими потребами у нестандартних умовах;

- забезпечити закріплення отриманих вмінь, знань та навичок, мотивувати та заохотити пацієнтів до занять;

- працювати спільно з мультидисциплінарною командою.

Тематичний план лекцій за модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Ерготерапевтичний менеджмент при	

	травмах, політравмах	
1.	Стандарти доказового ерготерапевтичного менеджменту при ушкодженнях грудної клітки, плечового пояса та верхніх кінцівок	2
2.	Менеджмент функціонального відновлення при травмах нижніх кінцівок: ICF-орієнтовані протоколи та відновлення ADL/IADL	2
3.	Оптимізація міждисциплінарних втручань при травмах кісток таза та хребта: роль ерготерапевта у плануванні, моніторингу та GAS	2
4.	Алгоритми ведення відкритих ушкоджень і вогнепальних поранень кінцівок: ризик-стратифікація, профілактика ускладнень і добір допоміжних засобів	2
5.	Координація реабілітаційного маршруту при політравмі: системний ерготерапевтичний менеджмент, безперервність догляду	2
	Разом	10

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

Не передбачено програмою

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль. Ерготерапевтичний менеджмент при травмах, політравмах		
1.	Клініко-фізіологічне обґрунтування та практичний добір ерготерапевтичних втручань при ушкодженнях опорно-рухового апарату. Питання: 1.Визначення травматології та ортопедії як дисципліни. 2.Історія розвитку та сучасні досягнення вітчизняної ерготерапії. 3.Способи визначення вісі кінцівок, хребта. 4.Основні види деформацій кінцівок та хребта. 5.Вимірювання довжини та об'єму кінцівок.	2

	6.Види вкорочення кінцівок та методи їх визначення. 7.Методи визначення об'єму руху в суглобах. Види контрактур. 8.Абсолютні та відносні клінічні ознаки переломів, вивихів, поранень та ушкоджень судин та нервів. 9.Рентгенологічні ознаки переломів, вивихів. 10.Використання ЯМР-томографії, УЗД та денситометрії в діагностиці уражень системи опори та руху. 11.Симптоми і діагностика ушкоджень нервів. 12.Обсяг першої медичної, долікарської, першої лікарської при травмах. 13.Методи паліативного лікування в травматології та ортопедії, показання і протипоказання до оперативного лікування в похилому віці.	
2.	Практичні алгоритми ерготерапевтичного менеджменту при ушкодженнях грудної клітки та плечового пояса. Питання: 1.Види травм грудної клітки та плечового поясу. Основні поняття. 2.Переломи ребер. Переломи ключиці .Переломи лопатки. 3.Класифікація, діагностика, основні клінічні прояви ушкоджень грудної клітки та плечового поясу. 4.Клінічна характеристика травм м'язів і сухожилків плечового поясу. 5.Ерготерапевтичний менеджмент при ушкодженнях грудної клітки та плечового поясу. 6.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 7.Оцінка динаміки змін у ході ерготерапії.	2
3.	Ерготерапевтичний менеджмент при ушкодженнях верхніх кінцівок. Питання: 1.Види травм верхніх кінцівок. Основні поняття. 2.Переломи проксимального відділу плечової кістки. Переломи діафізу плечової кістки. Переломи дистального кінця плечової кістки. Переломи ліктьового відростку. Переломи голівки променевої кістки. Переломи діафізу кісток передпліччя. Переломи дистального кінця променевої кістки. Переломи кісток кисті. Переломи кісток зап'ястка та п'ясткових кісток кисті.	2

	3.Вивих плеча. Вивих передпліччя. Вивих кисті. Вивих фаланг пальців кисті. 4.Ушкодження сухожилків пальців. 5.Класифікація, діагностика, основні клінічні прояви ушкоджень верхніх кінцівок. 6.Ерготерапевтичний менеджмент при травмах верхніх кінцівок. 7.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 8.Оцінка динаміки змін у ході ерготерапії.	
4.	ISF-орієнтований ерготерапевтичний менеджмент при травмах нижніх кінцівок. Питання: 1.Види травм нижніх кінцівок. Основні поняття. 2.Переломи проксимального відділу стегнової кістки. Переломи діяфізу стегнової кістки. Переломи виростків стегнової кістки. Переломи надколінку. Переломи кісток гомілки. Переломи кісточок гомілки. Переломи надп'яркової та п'яркової кісток. Переломи плеснових кісток та фаланг пальців. 3.Вивих стегна. Вивих гомілки. Вивих ступні. Вивих фаланг пальців ступні. 4.Ушкодження зв'язок колінного суглоба. Ушкодження менісків. Ушкодження м'яких тканин гомілки (м'язів, п'яркового сухожилку, малогомілкового та великогомілкового нервів, судин). 5.Класифікація, діагностика та основні клінічні прояви ушкоджень верхніх кінцівок. 6.Клінічна характеристика ушкоджень м'язів і сухожилків нижньої кінцівки. 7.Ерготерапевтичний менеджмент при ушкодженнях нижніх кінцівок. 8.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 9.Оцінка динаміки змін в ході ерготерапії.	2
5.	Ерготерапевтичний менеджмент при ампутаціях кінцівок: функціональне відновлення та адаптація життєдіяльності Питання: 1.Показання до ампутації кінцівок. Основні поняття. 2.Методи та способи ампутації кінцівок. 3.Особливості лікування хворих з дефектами кінцівок. 4.Мета та завдання реабілітації осіб з інвалідністю з вадами	2

	системи опори та руху. 5.Показання та протипоказання до протезування осіб з інвалідністю. 6.Види протезів кінцівок. Ортопедичні пристрої, їх призначення, будова. Показання до використання ортопедичних пристроїв. 7.Ортопедичне взуття. Показання до призначення ортопедичного взуття. 8.Ерготерапевтичний менеджмент при ампутації кінцівок. 9.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 10.Оцінка динаміки змін в ході ерготерапії.	
6.	Практика ерготерапевтичного менеджменту при травмах кісток таза Питання: 1.Види травм тазу. Основні поняття. 2.Перелом здухвинної кістки. Перелом лобкової кістки. Перелом сідничної кістки. Перелом вертлюгової западини. 3.Класифікація, клінічна характеристика, діагностика та основні клінічні прояви ушкоджень тазу. 4. Особливості проведення фізикальних та функціональних досліджень з травмами кісток тазу. 5.Ерготерапевтичний менеджмент при травмах кісток таза. 6.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 7.Оцінка динаміки змін у ході ерготерапії.	2
7.	Ерготерапевтичний менеджмент при травмах хребта: планування втручань залежно від рівня та тяжкості ушкодження Питання: 1.Класифікація ушкоджень хребта, їх механогенез. 2.Переломи хребців. Вивихи хребців. 3.Поняття «стабільні» та «нестабільні» ушкодження хребта. 4.Діагностика, клінічні прояви ускладнених та неускладнених ушкоджень хребта залежно від їх локалізації. 5.Лікування ушкоджень хребта на госпітальному етапі. Консервативні та оперативні методики лікування ускладнених та неускладнених ушкоджень хребта. 6.Ерготерапевтичний менеджмент при травмах хребта. 7.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди.	2

	8.Оцінка динаміки змін в ході ерготерапії.	
8.	Алгоритми ерготерапевтичного менеджменту при відкритих ушкодженнях і вогнепальних пораненнях кінцівок Питання: 1.Відкриті ушкодження та вогнепальні поранення кісток та суглобів, класифікація. 2.Діагностика та основні клінічні прояви відкритих ушкоджень та вогнепальних поранень кісток та суглобів. 3.Транспортна іммобілізація при відкритих ушкодженнях та вогнепальних пораненнях кінцівок. 4.Лікування відкритих ушкоджень та вогнепальних поранень кінцівок. 5.Ерготерапевтичний менеджмент при відкритих ушкодженнях та вогнепальних пораненнях кінцівок. 6.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 7.Оцінка динаміки змін у ході ерготерапії.	2
9.	Комплексний ерготерапевтичний менеджмент при політравмі: ведення клінічного випадку від гострого етапу до реінтеграції Питання: 1.Визначення понять політравма, сполучена та комбіновані травма різних ділянок тіла людини. 2.Діагностика, основні клінічні прояви та лікування різних комбінацій ушкоджень. 3.Ерготерапевтичний менеджмент при політравмі. 4.Головні принципи роботи мультидисциплінарної команди. 5.Оцінка динаміки змін у ході ерготерапії	2
Підсумковий модульний контроль		2
Разом годин		20

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	9
2.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять: 1. Ерготерапевтичні заходи при множинних переломах ребер. 2. Особливості ерготерапії при компресійному переломі у	33

	поперековому відділі хребта. 3. Ерготерапія при переломі шийки плечової кістки. 4. Особливості ерготерапії при внутрішньосуглобовому переломі у ділянці ліктьового суглобу. 5. Ерготерапія при внутрішньосуглобовому переломі дистального відділу променевої кістки. 6. Ерготерапія при переломі шийки стегнової кістки. 7. Особливості ерготерапії при внутрішньосуглобових переломах кісток гомілки. 8. Принципи ерготерапії при ушкодженні зв'язкового апарату у ділянці суглобів. 9. Особливості ерготерапії при ушкодженні ахіллового сухожилку.	
3.	Підготовка до поточних контрольних заходів	6
4.	Підготовка реферату за темами: 1. Реабілітація при відкритих ушкодженнях суглобів. 2. Реабілітація після ендопротезування суглобів. 3. Реабілітація після артроскопічних втручань.	6
5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
6.	Разом	60

Індивідуальні завдання не передбачено програмою

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Поняття про функціональні проби та їх значення у реабілітації. Основні завдання функціонального дослідження, функціональних проб, методика проведення й оцінка.

2. Класифікація функціональних проб з фізичним навантаженням на відновлення, їх особливості та параметри за якими вони оцінюються.

3. Типи реакції системи кровообігу на стандартні фізичні навантаження та їх характеристика.

4. Аналіз результатів комплексного лікарського обстеження. Лікарський висновок.

5. Визначення поняття ерготерапія, її загальні принципи, мета, завдання, періоди та етапи.

6. Активні, пасивні та психологічні засоби фізичної реабілітації, коротка характеристика активних і пасивних гімнастичних вправ.

7. Основні методи реабілітації, їх показання та особливості у залежності від локалізації переломів та їх видів.

8. Показання та протипоказання до реабілітації пацієнтів з порушенням діяльності опорно- рухового апарату.

9. Охарактеризувати засоби фізичної реабілітації при планових операціях у передопераційний, ранній та післяопераційний період.

10. Терапевтичні вправи, особливості методу, загальні показання та протипоказання до призначення комплексу терапевтичних вправ, оцінка умов, організації та методики проведення занять терапевтичними вправами на різних періодах реабілітації.

11. Механізми лікувальної дії терапевтичних вправ. Класифікація терапевтичних вправ. Основні принципи підбору і дозування терапевтичних вправ.

12. Режими рухової активності на різних етапах реабілітації, особливості складання схем та орієнтованих комплексів.

13. Ерготерапія з урахуванням толерантності до фізичних навантажень.

14. Основна документація та обладнання кабінету ерготерапії, облік ефективності ерготерапевтичного курсу.

15. Особливості ергоерапії при ушкодженнях опорно-рухового апарату, спричинених вогнепальними пораненнями.

16. Мета, завдання, засоби та методи ерготерапії на різних етапах лікування постраждалих з хребетною травмою.

17. Реабілітація хворих з ушкодженнями хребта.

18. Особливості ерготерапії при вертеброгенних больових синдромах.

19. Особливості проведення ерготерапії хворих з травмами кісток і з'єднань тазу на різних етапах реабілітації.

20. Методи реабілітації пацієнтів з переломами поясу верхньої кінцівки та грудної клітки.

21. Принципи фізичної реабілітації при ушкодженні ротаторної манжети плеча.

22. Ерготерапія при внутрішньосуглобових переломах плечової, ліктьової, променевої кісток та кісток кисті. Етапи реабілітації.

23. Фізична реабілітація при травмах пальців кисті. Етапи реабілітації.

24. Методи, що поєднуються з ерготерапією у процесі реабілітації хворих з травмою кісток зап'ястя.

25. Ерготерапевтичний менеджмент при переломі шийки стегнової кістки. Етапи реабілітації.

26. Ерготерапевтичний менеджмент при черезвертлюговому переломі стегнової кістки. Етапи реабілітації.

27. Особливості ерготерапії при переломах кісточок гомілки. Етапи реабілітації.

28. Особливості ерготерапії при переломах кісток стопи. Етапи реабілітації.

29. Ерготерапевтичний менеджмент при ушкодженні менісків колінного суглоба.

30. Особливості проведення ерготерапії при діафізарних переломах верхньої та нижньої кінцівок.

31. Ерготерапевтичний менеджмент при розриві ахілового сухожилку.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Оцінювання активного та пасивного діапазону рухів у суглобах верхньої кінцівки.

2. Оцінювання активного та пасивного діапазону рухів у суглобах нижньої кінцівки.

3. Оцінювання активного діапазону рухів у різних відділах хребта.

4. Алгоритм ходьби з милицями рівною місцевістю та сходами.

5. Алгоритм ходьби з ходунками рівною місцевістю та сходами.

6. Тренування функції балансу.

7. Базові терапевтичні вправи для відновлення рухів у суглобах верхньої кінцівки.

8. Базові терапевтичні вправи для відновлення рухів у суглобах нижньої кінцівки.

Методи навчання

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація тематичних хворих);

- практичні (оволодіння практичними навичками передбаченими навчальною програмою);

- пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні;
- репродуктивні;
- метод проблемного викладу;
- частково-пошукові або евристичні;
- дослідницькі;
- методи, що забезпечують сприймання і засвоєння знань здобувачами вищої освіти (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);

- методи застосування знань та набуття і закріплення умінь і навичок (практичні заняття, контрольні завдання, робота у клініці, проведення практики);

- методи перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;
- методи заохочення і покарання;
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- 3D-друк.

Форми та методи оцінювання

- усний контроль;
- вирішення ситуаційних завдань;
- письмовий тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самооцінка.

Контроль теоретичної і практичної підготовки:

- усна відповідь на запитання до ПМК;
- демонстрація засвоєних практичних навичок.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJJaPnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Методи контролю: до контрольних заходів оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти відносять наступні форми контролю:

- вхідний;
- поточний;
- підсумковий (ПМК).

Контрольні заходи базуються на принципах:

- відповідності стандартам вищої освіти;
- використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань;
- визначеності критеріїв оцінювання;
- об'єктивності та прозорості технології контролю, дотримання правила академічної доброчесності.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення навчальної дисципліни з метою визначення готовності здобувачів вищої освіти до її засвоєння.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретної мети з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності здобувачів вищої освіти надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних. Основна мета – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем вищої освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником – для коригування технологій, методів і засобів навчання, так і здобувачами вищої освіти – для планування самостійної роботи.

Підсумковий контроль проводиться по завершенню вивчення програми модуля з дисципліни.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивченні модуля набрали кількість балів не меншу за мінімальну.

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Методичні розробки лекцій з дисципліни.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів вищої освіти під час підготовки до практичного заняття та на занятті.
5. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів вищої освіти над вивченням тем, винесених на самостійне опрацювання.
6. Набори рентгенограм, відеофільмів.
7. Мультимедійні презентації лекцій.

Рекомендована література

Базова:

1. Лікувально-реабілітаційний масаж : навчальний посібник / Д. В. Вакуленко, Л. О. Вакуленко, О. В. Кутакова, Г. В. Прилуцька. – К. : Медицина, 2020. – 567 с.

2. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О., та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-є переробл. і доповн. вид. – Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 359 с.

3. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.

4. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Допоміжна:

1. Травматологія та ортопедія. Питання та відповіді : навчальний посібник / О. В. Пелипенко, С. М. Павленко, Ю. М. Півень, О. С. Ковальов, А. В. Гончаров. – Полтава : ТОВ «АСМІ», 2021. – 124 с.

Інформаційні ресурси:

Режим доступу:

<http://wcpt.org>

<http://www.wfot.org>

<https://aofoundation.org>

<https://www.aaos.org>

<https://esska.org>

<https://efort.org>

<https://sicot.org>

<https://www.pubmed.gov>

http://www.thestudentroom.co.uk/wiki/Resources_for_Medical_Students

<http://www.physrehab.org.ua>

<https://www.twirpx.com>

Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний ресурс].

– Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>

Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

База даних «Законодавство України» (Верховна Рада України) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

Клінічні настанови МОЗ України (портал) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/>

Академія Національної служби здоров'я України (НСЗУ) – офіційний

сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://academy.nszu.gov.ua/>

World Health Organization (WHO): Rehabilitation 2030 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/initiatives/rehabilitation-2030>

WHO: International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>

PEDro (Physiotherapy Evidence Database) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pedro.org.au/>

Розробники:

Євген СТРАШКО, доцент закладу вищої освіти, кандидат медичних наук,
доцент;

Сергій КОНОНЕНКО, доцент закладу вищої освіти, доктор філософії,
доцент.